

PIP EDU – váš pomocník v triede

Pre pedagogických asistentov

Ako asistent ste kľúčovou oporou pre žiaka aj učiteľa. Ste ten, kto denne pozoruje dieťa, pomáha mu prekonávať ťažšie situácie a hľadá spôsoby, ako sa môže cítiť v škole dobre a úspešne.

PIP EDU (Profil inkluzívnej podpory) vám v tejto práci pomôže:

- jasne ukáže **silné stránky a potreby žiaka**,
- ponúkne konkrétne odporúčania, čo v triede funguje,
- spája pohľad učiteľa, rodiča, odborníka aj samotného dieťaťa do jedného profilu.

Čo pre vás znamená práca s PIP EDU?

- **Lepšie porozumenie dieťaťu** – viete, čo ho motivuje, čo mu pomáha učiť sa, čo potrebuje pre pocit bezpečia.
- **Jednoduchší prístup** – máte k dispozícii praktické tipy, ako reagovať v rôznych situáciách.
- **Spoluprácu v tíme** – učiteľ, rodič aj odborníci sa opierajú o rovnaký profil.

Ako môžete prispieť vy?

- Vnášajte do PIP EDU svoje **pozorovania a skúsenosti z triedy**.
- Dávajte spätnú väzbu – čo sa osvedčilo, čo dieťaťu pomáha a čo je potrebné doladiť.
- Spolupracujte s učiteľom pri realizácii odporúčaní v praxi (napr. pomôcky, vizualizácia, podpora pri skupinovej práci).

PIP EDU = menej domnienok, viac istoty.

Ako asistent máte jasnú oporu, podľa ktorej môžete podporovať žiaka efektívne a s dôverou.

PIP EDU = škola, pre všetkých!

👉 Viac na: www.pipedu.sk

Manuál pre pedagogických asistentov UDL & SEL v každodennej praxi

UDL – univerzálny dizajn pre učenie

Čo to je?

UDL znamená, že sa hodiny a prostredie v škole nastavujú **tak, aby boli prístupné všetkým žiakom**.

- Niektoré deti lepšie čítajú, iné si zapamätajú obrázky, ďalšie sa učia pohybom.
- UDL hovorí: *učivo nie je len jedna cesta – ponúkajme viac ciest k učeniu a k vyjadreniu vedomostí*.

Vaša úloha asistenta:

- Všimáť si, **ako sa žiak najlepšie učí**, a pripomínať učiteľovi tieto pozorovania.
- Pomáhať pri **diferencovaní úloh** (napr. skrátená verzia zadania, rozdelenie na kroky).
- Podporovať žiaka pri využívaní **pomôcok** (vizuálne karty, fidget toys, farebné rozvrhy).

SEL – sociálno-emocionálne učenie

Čo to je?

SEL je rozvoj schopností, ktoré deti potrebujú pre život:

- **rozumieť vlastným pocitom,**
- **zvládať emócie a stres,**
- **spolupracovať a rešpektovať druhých,**
- **robiť zodpovedné rozhodnutia.**

Vaša úloha asistenta:

- Byť **pozorný k signálom dieťaťa** (smútok, hnev, úzkosť).
- Učiť dieťa pomenovať emócie („Vyzeráš nahnevane, chceš si na chvíľu oddýchnuť?“).
- Podporiť ho pri zvládaní stresu (pauza, dýchanie, krátka prechádzka).
- Byť **vzťahovou osobou**, ktorej sa dieťa môže zdôveriť.

Ako UDL a SEL spolupracujú

- **UDL** umožňuje, aby sa dieťa učilo spôsobom, ktorý mu vyhovuje.
- **SEL** zabezpečuje, že sa pritom cíti prijaté, bezpečné a motivované.
- Spolu tvoria prostredie, kde deti **napredujú nielen vedomostne, ale aj osobnostne**.

Praktické scenáre zo života triedy

Situácia 1: Dieťa má úzkosť pri písomke

- UDL: umožnite mu ukázať vedomosti iným spôsobom (ústne, kresbou, v menších krokoch).
- SEL: uistite ho, že jeho snaha je dôležitá, pomôžte mu upokojiť sa dychovým cvičením alebo krátkou prestávkou.

Situácia 2: Dieťa sa nezapája do skupiny

- UDL: ponúknite mu úlohu, ktorá zodpovedá jeho silným stránkam (napr. kresliť obrázok, zapisovať, merať).

- SEL: povzbudte ho, aby začalo spolupracovať v dvojici, a postupne prešlo do väčšej skupiny.

Situácia 3: Dieťa ľahko stráca pozornosť

- UDL: rozdeľte úlohy na menšie kroky, použite vizuálne alebo hmatové pomôcky.
- SEL: oceňte, keď vydrží pracovať dlhšie, povzbudzujte pozitívnou spätnou väzbou.

Situácia 4: Dieťa má problém pomenovať, čo cíti

- UDL: využite obrázkové karty alebo škály nálad.
- SEL: pomôžte mu nájsť slová („Vyzeráš smutne, je to tak? Čo by ti teraz pomohlo?“).

Zásady pre asistenta v praxi

- **Bud' mostom** – medzi žiakom a učiteľom, medzi emóciami a učením.
- **Bud' stabilný** – pokojná reakcia asistenta pomáha dieťaťu cítiť sa bezpečne.
- **Bud' motivátorom** – povzbudzuj, oceňuj snahu, nie len výsledok.
- **Bud' partnerom** – s učiteľom zdieľaj svoje postrehy, navrhuj drobné úpravy.

UDL + SEL = škola, kde sa deti učia s radosťou a bez pocitu vylúčenia.

Ako asistent máte v rukách kľúč – pomáhate žiakovi zvládnuť školu nielen hlavou, ale aj srdcom.

Checklist pre pedagogického asistenta

(UDL + SEL + PIP EDU v praxi)

Pred hodinou

- Pozri si v **PIP EDU**, čo žiak potrebuje (silné stránky, odporúčania).
- Skontroluj, či sú pripravené pomôcky (vizuálne karty, fidget toys, farebný rozvrh, atď.).
- Dohodni sa s učiteľom na rozdelení úloh – čo robí učiteľ a kde vstupuješ ty.

Počas hodiny

Podpora učenia (UDL)

- Pomôž žiakovi porozumieť zadaniu (rozdeliť ho na menšie kroky).
- Povzbud' ho vybrať si spôsob učenia, ktorý mu sedí (čítanie, obrázok, pohyb, hra).
- Umožni mu ukázať, čo vie, rôznym spôsobom (ústne, prakticky, s pomôckami).

Podpora emócií a vzťahov (SEL)

- Všimaj si signály stresu alebo úzkosti (nepokoj, mlčanie, hnev).
- Ponúkni krátku pomoc (pauza, hlboký nádych, vizuálna podpora, bezpečný kútik).
- Podpor spoluprácu so spolužiakmi (dvojica, malá skupina).
- Oceň snahu – nie len výsledok.

Po hodine

- Zaznamenaj krátke pozorovania do PIP EDU (čo fungovalo, čo bolo ťažké).
- Dohodni sa s učiteľom, čo skúsiť nabudúce.
- Ak treba, informuj odborníka (špeciálny pedagóg, psychológ) alebo rodiča o dôležitých situáciách.

Pamätaj

- 👉 Tvoj pokoj a podpora sú pre žiaka často dôležitejšie než samotná odpoveď.
- 👉 UDL ti dáva nástroje *ako učiť inak*, SEL ti dáva spôsoby *ako podporiť dieťa emocionálne*.
- 👉 PIP EDU je tvoja **mapa podpory** – využívaj ju každý deň.

Metodiky pre pedagogických asistentov PIP EDU

Predslov

Milí asistenti,
vaša práca je nenahraditeľná. Každý deň stojíte pri deťoch, ktoré/í potrebujú podporu, a ukazujete im, že v škole majú svoje miesto. **Ste mostom** medzi žiakom a učiteľom, medzi školou a rodinou.

Táto metodika je tu pre vás – aby vám ponúkla **praktické tipy, scenáre a nástroje**, ktoré uľahčia každodennú prácu a dodajú istotu v náročných chvíľach.

Verím, že tu nájdete inšpiráciu a povzbudenie. Pamätajte: aj malý krok asistenta môže byť pre dieťa veľkou zmenou.

S vďakou a úctou

Olga Okálová, autorka konceptu PIP EDU
© Centre for Inclusive, 2025

OBSAH

1. Úvod – poslanie asistenta, jeho rola v inkluzívnej škole.
2. Teoretické východiská (UDL, SEL, PIP EDU) – stručná teória + praktické preklady pre asistenta.
3. Úlohy a kompetencie asistenta – čo presne robí a nerobí.
4. Praktické stratégie v triede – konkrétne metódy krok za krokom.
5. Scenáre z praxe – modelové situácie + odporúčané reakcie.
6. Nástroje pre asistenta – checklisty, denné záznamy, pomôcky.
7. Spolupráca a komunikácia – s učiteľom, rodičom, odborníkmi.
8. Hodnotenie a reflexia práce asistenta.
9. Záver + literatúra.

Kapitola 1: Úvod

Poslanie a rola pedagogického asistenta v inkluzívnej škole

1.1 Prečo potrebujeme pedagogických asistentov?

Školy dnes stoja pred novou výzvou: vzdelávať **všetky deti** bez ohľadu na ich schopnosti, zdravotný stav, rodinné prostredie či tempo učenia. Úloha učiteľa je veľmi náročná – musí zvládať učivo, organizáciu triedy, komunikáciu s rodičmi a súčasne reagovať na rozmanité potreby žiakov.

Tu vstupuje do hry **pedagogický asistent**.

Nie je to „náhradný učiteľ“, ale **podporná osoba**, ktorá:

- pomáha **žiakovi** prekonávať bariéry,
- pomáha **učiteľovi** efektívne viesť hodinu,
- pomáha **triede** fungovať ako celok.

1.2 Rola asistenta v inkluzívnej škole

Pedagogický asistent je **mostom medzi žiakom a učiteľom**.

- Pre učiteľa je partnerom, ktorý prináša spätnú väzbu z priamych pozorovaní.
- Pre žiaka je sprievodcom, ktorý mu vysvetlí úlohu jednoduchším jazykom, podporí ho v emóciách, alebo mu pripomenie pravidlá.
- Pre triedu je stabilným prvkom, ktorý prispieva k férovému prostrediu, kde každý žiak dostane šancu.

Asistent **neučí namiesto učiteľa** – jeho pridaná hodnota spočíva v podpore a v prenášaní princípov inklúzie do každodenných činností.

1.3 Prepojenie na UDL, SEL v PIP EDU

Pedagogický asistent v inkluzívnej škole sa neopiera len o intuíciu. Má k dispozícii 3 kľúčové nástroje:

- **UDL (Universal Design for Learning)** – ukazuje, že žiaci sa môžu učiť rôznymi spôsobmi a je potrebné nastaviť hodinu tak, aby každý našiel svoju cestu.
- **SEL (Social and Emotional Learning)** – pripomína, že deti potrebujú nielen vedomosti, ale aj schopnosť zvládať emócie, spolupracovať a rozumieť sebe i iným.
- **PIP EDU (Profil inkluzívnej podpory)** – je praktický nástroj, ktorý zhromažďuje všetky odporúčania pre dieťa a robí ich zrozumiteľnými pre učiteľa, asistenta, rodiča aj odborníkov.

👉 Úlohou asistenta je tieto tri piliere spájať v každodennej praxi.

1.4 Čo robí a nerobí pedagogický asistent

Robí:

- pomáha žiakovi porozumieť zadaniu,
- podporuje jeho sebavedomie a sociálne vzťahy,
- dáva učiteľovi spätnú väzbu z praxe,
- rešpektuje odporúčania z PIP EDU,

- zapája žiaka do aktivít primeraným spôsobom,
- dbá na bezpečie a pohodu žiaka.

Nerobí:

- neučí namiesto učiteľa,
- nerozhoduje o známkach,
- nehodnotí odbornými diagnostickými metódami nad rámec pedagogickej diagnostiky,
- nepracuje izolovane bez koordinácie s učiteľom.

1.5 Výzvy a príležitosti práce asistenta

Práca asistenta nie je ľahká – vyžaduje trpezlivosť, flexibilitu a empatiu. Na druhej strane prináša veľa pozitív:

- možnosť byť **klúčovou oporou pre konkrétne dieťa**,
- vidieť jeho malé i veľké úspechy,
- uľahčiť učiteľovi každodennú prácu,
- prispieť k tomu, aby trieda bola miestom, kde sa každý cíti vítaný.

Pracovný list pre asistenta

(na sebahodnotenie a reflexiu po úvode metodiky)

Otázky na zamyslenie:

1. Ako vnímam svoju rolu v triede? Som skôr „pomocník učiteľa“ alebo „sprievodca žiaka“?
2. Čo je pre mňa najväčšou výzvou v práci asistenta?
3. V čom cítim, že som pre žiaka naozaj prínosom?
4. Ako sa mi darí spolupracovať s učiteľom – kde to funguje a kde by sme sa mohli zladit' lepšie?
5. Ako by som chcel/a rozvíjať svoje kompetencie v oblasti UDL, SEL alebo práce s PIP EDU?

👉 Úloha: Napiš si 3 konkrétne ciele, na ktoré sa chceš zamerať v práci asistenta počas tohto školského polroka.

Zhrnutie kapitoly 1:

Pedagogický asistent je **mostom inklúzie** – prepája potreby žiaka, očakávania učiteľa a odporúčania odborníkov. S pomocou UDL, SEL a PIP EDU dokáže z jednoduchých krokov vytvárať veľký rozdiel v každodennej skúsenosti dieťaťa so školou

Kapitola 2:

Teoretické východiská UDL – SEL – PIP EDU ako piliere práce asistenta

2.1 Universal Design for Learning (UDL)

Čo je UDL?

UDL = **Univerzálny dizajn pre učenie**. Je to prístup, ktorý hovorí: *Každé dieťa má iný spôsob učenia, preto musíme od začiatku myslieť na rôznorodosť.*

Základom UDL sú **3 piliere**:

1. **Viac spôsobov zapojenia** – motivácia (žiakov oslovujú rôzne aktivity).
2. **Viac spôsobov spracovania učiva** – vstupy (niekto lepšie chápe text, iný obrázok, ďalší praktickú ukážku).
3. **Viac spôsobov vyjadrenia vedomostí** – výstupy (niekto napíše test, iný povie ústne, ďalší ukáže projekt).

Čo to znamená pre asistenta?

- **Pozorovať, čo žiakovi funguje.** Niekto sa lepšie sústreďuje s obrázkami, iný, keď si úlohu môže „rozložiť na kroky“.
- **Pomáhať dieťaťu vybrať si spôsob učenia, ktorý mu sedí.**
- **Upozorňovať učiteľa na drobné úpravy, ktoré robia veľký rozdiel.**

👉 Príklad: Ak dieťa nezvláda dlhý text, asistent mu môže pomôcť s jeho rozdelením na menšie časti alebo vizualizovať obsah.

2.2 Social and Emotional Learning (SEL)

Čo je SEL?

SEL = **Sociálno-emocionálne učenie**. Znamená, že škola nepomáha deťom iba získať vedomosti, ale aj zvládať **emócie, vzťahy a rozhodnutia**.

5 kľúčových kompetencií SEL:

1. **Sebavedomenie** – rozumiem svojim pocitom a silným stránkam.
2. **Sebaregulácia** – viem zvládať stres, hnev a pracovať na sebe.
3. **Sociálne zručnosti** – spolupráca, empatia, rešpekt.
4. **Vzťahy** – tvorba a udržiavanie zdravých vzťahov.
5. **Zodpovedné rozhodovanie** – premýšľanie o dôsledkoch konania.

Čo to znamená pre asistenta?

- Byť „zrkadlom“ – pomáhať dieťaťu pomenovať, čo cíti.
- Ukazovať stratégie, ako zvládnuť stres (pauza, dych, bezpečný kútik).
- Podporovať férové správanie a spoluprácu v triede.
- Povzbudzovať deti, aby oceňovali snahu, nie iba výkon.

👉 Príklad: Keď je žiak nahneváný, asistent namiesto pokarhania pokojne povie: „Vidím, že ťa to nahnevalo. Poďme si dať chvíľu pauzu a potom to skúsiš znova.“

2.3 Profil inkluzívnej podpory (PIP EDU)

Čo je PIP EDU?

PIP EDU je digitálny nástroj, ktorý zhromažďuje informácie o dieťati:

- čo mu ide,
- čo potrebuje,
- aké opatrenia mu pomáhajú.

Je to **jednotný profil**, do ktorého prispievajú učiteľ, rodič, odborník a dieťa samo.

Čo to znamená pre asistenta?

- Má jasný prehľad o potrebách dieťaťa na jednom mieste.
- Vie, aké odporúčania od odborníkov má uplatňovať v triede.
- Môže vnášať svoje pozorovania a tým **obohacovať profil o každodennú realitu**.

👉 Príklad: Ak si asistent všimne, že dieťa sa lepšie zapája do skupinovej práce, môže túto skúsenosť zapísať do PIP EDU, aby to vedeli aj učitelia a rodičia.

2.4 Prepojenie UDL, SEL a PIP EDU

- **UDL** nastavuje prostredie tak, aby bolo učenie dostupné.
- **SEL** podporuje deti emocionálne a vzťahovo.
- **PIP EDU** všetko zhromažďuje a prekladá do praktických krokov.

👉 Spolu tvoria **kompas asistenta** – ukazujú mu cestu, ako byť v triede skutočne nápomocný.

Pracovný list pre asistenta – reflexia teórie

Otázky na sebareflexiu:

1. Ktorý z pilierov UDL (zapojenie, vstup, výstup) je pre mňa v práci s mojím žiakom najdôležitejší?
2. Akú kompetenciu SEL by som mal/a u svojho žiaka najviac podporovať?
3. Aké informácie z PIP EDU mi najviac pomáhajú v triede?
4. Čo by som chcel/a lepšie porozumieť – UDL, SEL alebo práci s PIP?

👉 Úloha: Vyber si 1 konkrétny princíp z UDL a 1 z SEL, ktoré vyskúšaš v najbližších 2 týždňoch pri práci so žiakom. Zapiš si, ako to fungovalo.

Zhrnutie kapitoly 2:

Pedagogický asistent má v rukách 3 kľúčové nástroje: **UDL, SEL a PIP EDU**. Spolu mu pomáhajú nielen pochopiť, ale aj **prakticky podporovať žiaka**. Teória tu nie je na papieri – je to každodenná opora pri práci v triede.

Kapitola 3:

Úlohy a kompetencie pedagogického asistenta

3.1 Kto je pedagogický asistent?

Pedagogický asistent je **člen školského tímu**, ktorý:

- podporuje učiteľa v každodennej práci,
- pomáha konkrétnym žiakom (alebo skupinám) prekonávať bariéry v učení a v správaní,
- prispieva k tomu, aby sa každý žiak cítil v triede bezpečne a mal šancu uspieť.

👉 Asistent **nie je „pomocník“ ani „náhradný učiteľ“**, ale **rovnocenný partner v inkluzívnej škole**.

3.2 Úlohy asistenta v triede

Podpora žiaka

- vysvetľuje zadania jednoduchším jazykom,
- pomáha rozdeliť úlohu na menšie kroky,
- pripomína pravidlá a rutiny,
- povzbudzuje a oceňuje snahu,
- pomáha žiakovi začleniť sa do skupiny.

Podpora učiteľa

- sleduje, ako žiak reaguje na vyučovanie,
- zapisuje krátke pozorovania do PIP EDU,
- pomáha organizovať triedu (príprava pomôcok, dohľad pri aktivitách),
- navrhuje drobné úpravy (napr. vizuálna podpora, skrátenie textu).

Podpora triedy

- prispieva k priateľskej atmosfére,
- modeluje rešpektujúce správanie,
- všíma si signály konfliktov alebo frustrácie,
- pomáha ich riešiť pokojne a férovo.

3.3 Čo asistent nerobí

Je veľmi dôležité poznať hranice kompetencií:

- nerozhoduje o známkach,
- nevypracúva samostatne vzdelávacie plány,
- nerealizuje odborné diagnostiky nad rámec pedagogickej,
- nepreberá zodpovednosť za triedu namiesto učiteľa,
- nerozhoduje o podporných opatreniach (len ich realizuje podľa dohody tímu).

👉 **Hranica je jasná:** Asistent podporuje, ale nezastupuje učiteľa.

3.4 Spolupráca asistenta s učiteľom

Kľúčom k úspechu je **partnerstvo**.

- Asistent sa pýta učiteľa, čo je cieľom hodiny.
- Dohodnú si, kto čo robí (učiteľ vedie výučbu, asistent podporuje).
- Po hodine si krátko zhrnú, čo fungovalo a čo nie.

3.5 Kompetencie asistenta

Odborné kompetencie

- základná znalosť princípov UDL a SEL,
- schopnosť používať PIP EDU,
- znalosť jednoduchých podporných stratégií (vizualizácia, krokovanie, dychové cvičenia).

Osobnostné kompetencie

- trpezlivosť a empatia,
- schopnosť zvládať vlastné emócie,
- otvorenosť pre spoluprácu,
- rešpektujúca komunikácia.

Sociálne kompetencie

- schopnosť spolupracovať v tíme,
- rešpektovať odborné vyjadrenia (učiteľ, psychológ, špeciálny pedagóg),
- podporovať pozitívnu klímu v triede.

3.6 Praktická tabuľka: „Robí / Nerobí“

Robí

Pomáha žiakovi porozumieť zadaniu

Vnáša pozorovania do PIP EDU

Podporuje sociálne vzťahy

Komunikuje s učiteľom o priebehu hodiny

Všíma si potreby žiaka a reaguje

Nerobí

Nehodnotí žiaka známku

Nerozhoduje o podporných opatreniach

Nevytvára samostatne IUP/PLIP

Nezastupuje učiteľa pri výučbe

Neposkytuje odbornú diagnostiku nad rámec

Pracovný list pre asistenta

Otázky na reflexiu:

1. Ktoré úlohy z tejto kapitoly robím v praxi najčastejšie?
2. V čom sa ešte necítim istý/istá a potrebujem podporu?
3. Spolupracujem s učiteľom viac ako „pomocník“ alebo ako „partner“?
4. Kde by som si mal/a nastaviť jasnejšie hranice?

👉 Úloha: Skús si pripraviť **vlastnú tabuľku „Moje úlohy / Úlohy učiteľa“** pre jednu konkrétnu triedu, kde pôsobíš.

Zhrnutie kapitoly 3:

Pedagogický asistent je **partner učiteľa a sprievodca žiaka**. Jeho pridaná hodnota je v podpore učenia, emócií a vzťahov, nie v hodnotení alebo vedení výučby. Poznať svoje kompetencie a hranice znamená pracovať efektívne, sebavedome a s rešpektom.

Kapitola 4:

Praktické stratégie v triede – UDL a SEL v konkrétnych krokoch

4.1 Podpora učenia podľa UDL

Diferenciácia úloh

- Rozdeľ zadanie na **menšie kroky** („Najprv prečítaj prvú vetu, potom odpovedz na otázku“).
- Ak je úloha dlhá, **skrát text** alebo zvýrazni kľúčové slová.
- Použi **vizuálne symboly** (napr. piktogramy pre „začať – spraviť – dokončiť“).

👉 *Príklad:* Pri slohovej úlohe môžeš žiakovi pripraviť osnovu s obrázkami, aby sa vedel lepšie zorientovať.

Viac spôsobov učenia

- Podporuj žiaka, aby sa učil cez **obrázky, pohyb, manipuláciu s predmetmi, alebo stanovištia**.
- Umožni mu „skúšať si veci na vlastnej koži“.
- Ak dieťa lepšie počúva, zopakuj inštrukciu nahlas alebo s ním prejdite príklad spoločne.

👉 *Príklad:* V matematike môže asistent dať žiakovi kocky alebo počítadlo namiesto písania čísiel.

Viac spôsobov vyjadrenia vedomostí

- Nechaj žiaka **povedať odpoveď ústne**, ak má problém písať.
- Dovoľ mu nakresliť alebo ukázať projekt, namiesto toho, aby musel odovzdať len test.
- Povzbud' ho, aby využil **digitálne nástroje** (tablet, obrázky).

👉 *Príklad:* Ak sa má dieťa naučiť básničku, môže ju namiesto recitovania nakresliť ako obrázkový príbeh.

4.2 Podpora emócií a vzťahov podľa SEL

Pomenovanie emócií

- Používaj otázky typu: „Ako sa teraz cítiš?“
- Maj po ruke **karty pocitov alebo škálu nálad**, ktoré dieťa ukáže.
- Oceň, keď dieťa pomenuje svoje emócie („Ďakujem, že si mi povedal, že sa cítiš nervózne“).

Zvládanie stresu

- Nauč dieťa krátke **dychové cvičenie**: nádych – podrž – výdych.
- Ponúkni možnosť ísť na chvíľu do **tichého kútika, ísť k psychológovi**.
- Uč dieťa, že krátka prestávka nie je trest, ale pomoc.

👉 *Príklad:* Pred písomkou môžeš žiakovi pripomenúť: „Poďme spolu trikrát zhlboka dýchať a potom začneme.“

Podpora spolupráce

- Navrhni učiteľovi, aby dieťa pracovalo v **dvojici** s kamarátom, ak je preň ťažká práca v skupine.
- Povzbud' triedu, aby si žiaci **navzájom ďakovali za spoluprácu**.
- Všimaj si, ak je niekto vyčleňovaný, a jemne zasiahni („Pod', pridajme sem Janka, on môže pomôcť s kreslením“).

4.3 Praktické techniky pre asistenta

Technika „Rozdeľ a usmerni“

- Rozdeľ zadanie na malé časti.
- Po každom kroku daj spätnú väzbu

Technika „Modeluj správanie“

- Ukáž žiakovi, ako pracovať: „Najprv si otvor zošit, potom si podčiarkni názov úlohy.“
- Deti často lepšie nasledujú príklad než slová.

Technika „Pozitívna spätná väzba“

- Oceň snahu, aj keď výsledok nie je dokonalý.
- Používaj konkrétne pochvaly: „Vidím, že si vydržal až do konca úlohy, to je super.“

4.4 Mini-scenáre

Scenár 1: Dieťa sa pri skúške rozplače

- Udrž pokojný hlas: „Vidím, že je to pre teba ťažké.“
- Ponúkni pauzu: „Môžeš si na chvíľu oddýchnuť.“
- Dohodni sa s učiteľom na alternatíve (ústna odpoveď, skrátená verzia).

Scenár 2: Dieťa odmieta pracovať v skupine

- Opýtaj sa: „S kým by si sa cítil najlepšie?“
- Začni prácu v dvojici, neskôr rozšír na menšiu skupinu.

Scenár 3: Dieťa je nepokojné a stále sa vrtí

- Daj mu „tichú pomôcku“ (fidget toy, gumička na ruke).
- Ponúkni krátku pohybovú prestávku.

Pracovný list pre asistenta

Otázky na reflexiu:

1. Ktorú stratégiu z kapitoly 4 som už skúšal/a a fungovala?
2. Ktorú stratégiu chcem vyskúšať najbližšie?
3. Ako môžem lepšie spájať UDL a SEL pri podpore svojho žiaka?
4. Ktoré signály žiakových emócií sa mi zatiaľ ťažko rozpoznávajú?

👉 Úloha: Vyber si **jednu UDL techniku a jednu SEL techniku** a napíš si, ako ich použiješ na konkrétnej hodine budúci týždeň.

Zhrnutie kapitoly 4:

Pedagogický asistent má v rukách jednoduché, ale účinné stratégie: rozdeliť úlohu, pomenovať emóciu, poskytnúť prestávku, podporiť spoluprácu. Tieto drobné kroky majú veľký dopad na to, aby sa dieťa učilo s pokojom, radosťou a pocitom úspechu.

Kapitola 5:

Scenáre z praxe – Modelové situácie a odporúčané reakcie asistenta

Scenár 1: Žiak má úzkosť pri skúške

Situácia:

Dieťa sa rozplače alebo zablokuje pri písomke. Tvári sa, že nič nevie, aj keď učivo pozná.

Ako môže reagovať asistent:

1. **Zostaň pokojný** – hovor tichým, povzbudzujúcim hlasom. „Vidím, že sa cítiš nervózne. Je to v poriadku.“
2. **Ponúkni stratégiu zvládania** – krátke dychové cvičenie, pohár vody.
3. **Navrhni alternatívu** – ústna odpoveď, skrátaná verzia úlohy, viac času.
4. **Oceň snahu** – „To, že si to skúsil/a, je veľký krok.“

👉 *Použité princípy:* UDL (alternatívne formy skúšania), SEL (regulácia emócií).

Scenár 2: Žiak odmieta pracovať v skupine

Situácia:

Dieťa sa stiahne do seba, nechce spolupracovať, alebo sa cíti v kolektíve neprijaté.

Ako môže reagovať asistent:

1. **Vypočuj ho** – „Rozumiem, že sa necítiš dobre v skupine.“
2. **Začni v menšom** – práca vo dvojici s kamarátom.
3. **Daj mu konkrétnu rolu** – napr. zapisovateľ, kreslič, prezentátor.
4. **Postupne rozširuj spoluprácu** – z dvojice na malú skupinu.
5. **Oceň prínos** – „Skvelo si doplnil obrázky, skupina to veľmi ocenila.“

👉 *Použité princípy:* UDL (rôzne formy zapojenia), SEL (budovanie vzťahov).

Scenár 3: Žiak je nepokojný a stále sa vrtí

Situácia:

Dieťa sa nevie sústrediť, búcha perom, vstáva zo stoličky, vyrušuje ostatných.

Ako môže reagovať asistent:

1. **Neber to ako neposlušnosť** – je to jeho spôsob regulácie.
2. **Ponúkni senzorickú pomôcku** – fidget toy, gumička, antistresová loptička.
3. **Dovoľ krátku pohybovú prestávku** – natiahnuť sa, prejsť po triede.
4. **Usmerni pozornosť** – „Skús sa sústrediť na prvých 5 príkladov, potom si dáme pauzu.“

👉 *Použité princípy:* UDL (pohybové prestávky), SEL (sebaregulácia).

Scenár 4: Žiak má problém pomenovať svoje pocity

Situácia:

Dieťa je smutné alebo nahnevané, ale nedokáže to vyjadriť slovami.

Ako môže reagovať asistent:

1. **Pomôž mu nájsť slová** – použi karty pocitov alebo obrázky.

2. **Ponúkni možnosti** – „Vyzeráš smutne. Je to tak, alebo je to skôr hnev?“
3. **Daj čas** – niektoré deti potrebujú chvíľu ticha.
4. **Podpor jeho vyjadrenie** – „Ďakujem, že si mi povedal, ako sa cítiš.“

👉 *Použité princípy:* SEL (sebauvedomenie), UDL (vizuálna podpora).

Scenár 5: Žiak má silnú reakciu (hnev, plač, útek)

Situácia:

Dieťa kričí, hádže predmety alebo uteká zo triedy.

Ako môže reagovať asistent:

1. **Zachovaj pokoj** – nereaguj krikom ani trestom.
2. **Zabezpeč bezpečie** – odstráň nebezpečné predmety, chráň ostatných žiakov.
3. **Nechaj dieťa upokojiť sa** – ponúkni tichý priestor, objatie len ak si to želá.
4. **Pomenuj emóciu** – „Vidím, že si veľmi nahnevaný.“
5. **Po epizóde reflektuj** – pomôž dieťaťu porozumieť, čo sa stalo, a nájsť inú stratégiu na nabudúce.

👉 *Použité princípy:* SEL (regulácia emócií), PIP EDU (postupy podľa individuálneho profilu).

Pracovný list – Tréning reakcií

Úloha pre asistenta: Vyber si 2 scenáre, ktoré najviac zodpovedajú tvojej praxi, a napíš:

- Ako by si reagoval/a ty krok za krokom?
- Aké UDL alebo SEL princípy by si použil/a?
- Čo môžeš urobiť, aby si bol/a pripravený/á na podobnú situáciu v budúcnosti?

Zhrnutie kapitoly 5:

Každodenné situácie v triede môžu byť náročné, no asistent má k dispozícii konkrétne stratégie. Kľúčom je **pokoj, pochopenie a flexibilita**. Každá reakcia asistenta je súčasťou budovania školy, kde sa deti cítia prijaté.

Kapitola 6:

Nástroje pre asistenta – Praktická výbava do triedy

6.1 Checklisty pre asistenta

Pred hodinou

- Pozri do PIP EDU – čo žiak potrebuje pre vzťahy a pohodu, i po predmetoch?
- Priprav si pomôcky (vizuálne karty, písacie potreby, senzorické pomôcky a pod.).
- Dohodni sa s učiteľom na úlohách (čo podporuješ ty a čo on).

Počas hodiny

- Pomôž žiakovi porozumieť zadaniu.
- Rozdeľ úlohu na menšie časti.
- Povzbud' a oceň snahu.
- Sleduj emócie – potrebuje pauzu, pohyb, podporu?
- Podpor spoluprácu v skupine.

Po hodine

- Zapiš si krátke pozorovanie do PIP EDU.
- Dohodni sa s učiteľom na zlepšení na ďalší deň.
- Ak treba, daj spätnú väzbu odborníkovi alebo rodičovi.

6.2 Denný záznam do PIP EDU

Vzory krátkych zápisov pri uplatňovaní podpory (max. 2–3 vety):

- „Dnes Janko zvládol úlohy, keď sme ich rozdelili na kroky. Pomohlo, že mal k dispozícii obrázkovú osnovu.“
- „Amália sa pri skupinovej práci stiahla, ale zapojila sa, keď dostala jasnú rolu – zapisovateľ.“
- „Peter mal počas testu úzkosť, pomohlo mu dychové cvičenie. Navrhujem pri ďalšom testovaní dať viac času.“

👉 **Kľúč:** stručne, jasne, vecne – aby to učiteľ aj odborník vedeli hneď použiť.

6.3 Praktické pomôcky

- **Vizuálne karty** – piktogramy pre „začať – spraviť – dokončiť“.
- **Karty emócií** – obrázky na pomenovanie pocitov.
- **Senzorické hračky** – fidget toys, antistresové loptičky, vesty a pod...
- **Farebné rozvrhy** – jednoduchá orientácia pre žiaka.
- **Tichý kútik** – miesto v triede, kde sa dieťa môže na chvíľu upokojiť a návody na sebareguláciu.

6.4 Mini-aktivity SEL (1–5 minút)

„3 nádychy“

- Všetci spolu sa postavia, 3-krát sa zhlboka nadýchnu a vydýchnu.
- Pomáha uvoľniť napätie pred skúškou alebo po prestávke.

👉 **Pre SŠ:** Môže sa doplniť o krátke „mindfulness“ cvičenie: zatvoriť oči a sústrediť sa 30 sekúnd iba na svoj dych.

„Karta pocitu“

- Na 1. stupni ZŠ dieťa ukáže obrázok (veselý, smutný, nahnevaný, unavený).
- Na 2. stupni môže použiť škálu (1–5: ako sa cítim).
- Na SŠ krátka reflexia: každý žiak si do zošita potichu zapíše jedno slovo, ktoré vyjadruje jeho náladu, a na konci hodiny sa k nemu môže vrátiť.

👉 Tak sa učia pomenovať emócie primeraným spôsobom podľa veku.

„Malá pochvala“

- Na ZŠ žiak povie alebo napíše 1 vec, ktorú dnes zvládol.
- Na SŠ žiak zapíše do zošita alebo online (Mentimeter, Padlet): „Čo som sa dnes naučil?“ alebo „Na čo som hrdý/á?“
- Učiteľ alebo asistent môže zopár odpovedí anonymne prečítať – posilní to sebavedomie celej triedy.

„Buddy podpora“

- ZŠ: Spoj dvoch žiakov, aby si navzájom vysvetlili učivo alebo pomohli s úlohou.
- SŠ: „Peer tutoring“ – silnejší študent vysvetlí spolužiakovi učivo (napr. matematický príklad) a potom si úlohy vymenia.
- Dá sa použiť aj v sociálnej rovine: po náročnej aktivite nech si dvojice navzájom povedia, čo im šlo dobre.

Doplnkové mini-aktivity pre stredoškolákov

„Exit ticket“

- Na konci hodiny každý žiak na lístok napíše 1 myšlienku, ktorú si berie.
- Lístok odovzdá pri odchode z triedy.
- Podporuje reflexiu a zodpovednosť za učenie.

„Rýchla debata v dvojici“

- 2 minúty sa žiaci v dvojici rozprávajú: „Čo mi dnes dalo zmysel? Čo bolo náročné?“
- Podporuje zdieľanie skúseností a spoluprácu.

„Stupnica energie“

- Na začiatku alebo konci hodiny sa žiaci ohodnotia na škále 1–10: „Koľko mám teraz energie?“
- Pomáha triede uvedomiť si náladu a nastaviť tempo.

Výhoda týchto mini-aktivít: sú krátke (1–5 minút), nenarúšajú vyučovanie, no posilňujú **sociálno-emocionálne zručnosti** a vytvárajú atmosféru dôvery a pohody.

6.5 Reflexné otázky pre asistenta

- Ako som dnes podporil žiaka v učení (UDL)?
- Ako som dnes podporil žiaka v emóciách alebo vzťahoch (SEL)?
- Čo sa podarilo a čo by som urobil nabudúce inak?
- Aký tip alebo postreh môžem zapísať do PIP EDU?

Pracovný list – „Moja denné rutina asistenta“

Doplň si:

- Pred hodinou najčastejšie zabúdam na ...
- Počas hodiny sa mi darí najviac ...
- Po hodine by som chcel/a zlepšiť ...
- Moje 3 najčastejšie pomôcky sú ...

 Tento pracovný list si môže asistent nosiť so sebou a raz týždenne si ho vyplniť ako sebareflexiu.

Zhrnutie kapitoly 6:

Asistent potrebuje jasné a jednoduché nástroje: checklist, krátke záznamy, praktické pomôcky a miniatúrne aktivity SEL. Tieto drobnosti mu dávajú istotu a šetria čas. Vďaka nim vie pružne reagovať a pritom zostať v súlade s PIP EDU.

Kapitola 7:

Spolupráca a komunikácia – Ako budovať partnerstvá v prospech žiaka

7.1 Prečo je spolupráca kľúčová

Pedagogický asistent nikdy nepracuje izolovane. Je súčasťou **školského tímu**, ktorého cieľom je:

- spájať **poznatky učiteľa, asistenta, rodičov a odborníkov**,
- udržiavať **kontinuitu podpory** pre žiaka,
- vytvárať prostredie, kde sa každý cíti pochopený.

👉 Ak spolupráca funguje, dieťa dostáva jednotné a zrozumiteľné signály. Ak nie, dieťa sa stráca v rozdielnych očakávaniach.

7.2 Spolupráca asistenta s učiteľom

Zásady:

- Učiteľ je **líder hodiny**, asistent je **partner v podpore**.
- Vždy si pred hodinou ujasniť: *Aký je cieľ hodiny? Čo má žiak zvládnuť?*
- Po hodine si urobiť krátku reflexiu: *Čo fungovalo? Čo nabudúce skúsiť inak?*

Praktické tipy pre komunikáciu:

- Pýtaj sa: „Ako môžem najlepšie podporiť tento cieľ?“
- Ponúkaj spätnú väzbu: „Všimol som si, že Janke pomohlo, keď sme úlohu rozdelili na kroky.“
- Buď konštruktívny: neprinášaj len problém, ale aj návrh riešenia.

7.3 Spolupráca asistenta s rodičom

Cieľ: budovať dôveru a partnerstvo.

- Rodič pozná dieťa v iných situáciách než škola. Jeho pohľad je rovnako cenný.
- Asistent nesmie rodiča hodnotiť, ale môže **zdieľať pozorovania a povzbudenie**.

Ako komunikovať s rodičom:

- Zameraj sa na pozitíva („Dnes sa mu darilo pri práci v skupine...“).
- Hovor vecne a stručne.
- Vyhýbaj sa odborným diagnózam – to patrí psychológom alebo špeciálnym pedagógom.
- Ak niečo nefunguje, navrhni to ako spoločnú otázku: „Skúsme spolu zistiť, čo mu viac pomôže.“

👉 Asistent môže do PIP EDU zapisovať aj podnety od rodiča.

7.4 Spolupráca asistenta s odborníkmi (ŠPT, CPP/ŠCPP, psychológ, špeciálny pedagóg)

Úloha asistenta:

- odovzdávať **praktické pozorovania z triedy**,
- pomáhať „prekladať“ odporúčania odborníkov do bežnej praxe,
- byť článkom, ktorý spája teóriu a realitu v triede.

Príklad:

- Odborník odporučí: „Žiak potrebuje vizuálne podnety.“
- Asistent v praxi: prinesie farebný rozvrh hodín, zvýrazní kľúčové slová v učive.

👉 Takto sa odporúčania nestávajú „papierom v šanóne“, ale realitou v triede.

7.5 Ako používať PIP EDU v spolupráci

- Asistent čerpá z profilu – vie, aké potreby má žiak.
- Do profilu pridáva svoje poznámky: čo funguje, čo sa ukázalo ako neúčinné.
- Učiteľ a odborníci tak dostávajú **živý obraz o dieťati**.
- Rodič vidí, že jeho dieťa má podporu, ktorá dáva zmysel.

7.6 Praktické komunikačné techniky**„Jazyk riešení“**

Nehovor: „On to nezvláda.“

Hovor: „Zvládol to, keď sme úlohu rozdelili na menšie časti.“

„3 kroky spätnej väzby“

1. Pozitívum („Darilo sa mu pri čítaní.“)
2. Problém („Pri písaní sa rýchlo unavil.“)
3. Návrh riešenia („Skúsme ho nabudúce rozdeliť do dvojice, aby si pomohli.“).

„Krátke okno“

Ak je málo času, zdieľaj len **1 postreh denne** – aby učiteľ či rodič neboli zahltení.

 Pracovný list – „Moje komunikačné zručnosti“

1. Kedy sa mi najlepšie spolupracuje s učiteľom?
2. Aký typ spätnej väzby dávam rodičom?
3. Viem dať odporúčanie tak, aby neznelo ako kritika?
4. Čo by som chcel/a zlepšiť v komunikácii s odborníkmi?

👉 Úloha: Skús si tento týždeň všímať, či hovoríš viac o probléme alebo o riešení. Na konci týždňa si urob malú bilanciu.

Zhrnutie kapitoly 7:

Spolupráca je základom práce asistenta. Je mostom medzi učiteľom, žiakom, rodičom a odborníkmi. Kľúčom je otvorená, rešpektujúca a riešeniami orientovaná komunikácia.

Kapitola 8:

Hodnotenie a reflexia práce asistenta – Ako sledovať pokrok a učiť sa zo skúseností

8.1 Prečo je hodnotenie dôležité?

Pedagogický asistent je „oči a uši“ v triede. Vidí detaily, ktoré učiteľ alebo odborníci nemusia vždy zachytiť.

- **Hodnotenie posunu žiaka** pomáha zisťovať, čo funguje a čo treba meniť.
- **Reflexia asistenta** pomáha, aby sa aj on sám rozvíjal a neupadol do rutiny.
- **Zdieľanie v PIP EDU** zabezpečuje kontinuitu podpory – aj pri zmene učiteľa alebo školy.

8.2 Ako sledovať pokrok žiaka

Indikátory UDL

- Dokáže pracovať s viacerými formami (text, obrázok, praktická úloha)?
- Využíva viac spôsobov, ako ukázať svoje vedomosti?
- Zapája sa do rôznych aktivít (diskusia, samostatná práca, skupina)?

Indikátory SEL

- Vie pomenovať svoje pocity jednoduchými slovami alebo obrázkom?
- Vie zvládnuť hnev/úzkosť pomocou dohodnutej stratégie (dych, pauza)?
- Zlepšila sa jeho spolupráca s rovesníkmi?
- Dokáže požiadať o pomoc bez frustrácie?

Praktické metódy sledovania

- **Krátke denné poznámky** (2–3 vety do PIP EDU).
- **Týždenný minireflex** – zhrnutie: „Tento týždeň mu najlepšie fungovalo...“
- **Pozorovacia tabuľka** – jednoduchá škála (napr. 1–5), kde hodnotíte, ako často sa správanie objavuje.

8.3 Sebareflexia asistenta

Asistent sa má pýtať:

- Čo som urobil, čo žiakovi pomohlo?
- Kde som zbytočne urobil zaňho úlohu namiesto podpory?
- Ako som reagoval, keď mal silné emócie – pokojne alebo s napätím?
- Dávam učiteľovi spätnú väzbu konštruktívne?
- Viem pomenovať aj malé úspechy, nie iba problémy?

👉 Tip: raz týždenne si dopraj 10 minút a spíš si 3 veci, ktoré sa ti podarili.

8.4 Ako dopĺňať PIP EDU

- **Buď stručný a vecný.** Stačí 2–3 vety.
- **Zameraj sa na fakty.** Namiesto „bol neposlušný“ napíš: „Po 15 minútach prestal pracovať, pomohla mu krátka pohybová pauza.“

- **Píš pozitívne aj negatívne zistenia.** Rovnako dôležité je, čo funguje.
- **Dávaj návrhy.** „Navrhujem pri ďalšej písomke rozdeliť zadania na menšie kroky.“

8.5 Praktické nástroje na hodnotenie

Denný reflexný zápis (šablóna):

- **Dátum:**
- **Aktivita:**
- **Čo sa podarilo:**
- **Čo bolo ťažké:**
- **Čo môžem skúsiť nabudúce:**

Týždenná tabuľka pozorovaní (príklad):

Deň	Zapojenie do hodiny (1–5)	Emócie zvládnuté (1–5)	Spolupráca so spolužiakmi (1–5)	Poznámka
Po	3	2	4	Pomohla vizualizácia zadania
Ut	4	3	3	Mal úzkosť, pomohlo dýchanie

Pracovný list pre asistenta – „Moja reflexia“

Otázky:

1. Čo sa mi v tomto týždni podarilo najviac pri podpore žiaka?
2. V ktorej situácii som cítil/a, že som na ňu nebol/a pripravený/á?
3. Aké stratégie z UDL alebo SEL chcem vyskúšať budúci týždeň?
4. Čo by som chcel/a doplniť do PIP EDU, aby mal tím jasnejší obraz?

Zhrnutie kapitoly 8:

Hodnotenie a reflexia nie sú kontrolou, ale nástrojom učenia – pre žiaka aj pre asistenta. Krátke, pravidelné zápisy a reflexie prinášajú veľký efekt: jasnejší obraz o dieťati, efektívnejšiu podporu a sebedomejšiu prácu asistenta.

Kapitola 9:

Záver – Pedagogický asistent ako kľúč inklúzie

9.1 Poslanie asistenta

Pedagogický asistent je viac než len podporný pracovník. Je to:

- **sprievodca žiaka** – pomáha mu učiť sa, rásť a cítiť sa v škole bezpečne,
- **partner učiteľa** – dopĺňa jeho prácu a uľahčuje mu každodennú realitu,
- **spojka medzi rodinou a školou** – pomáha budovať dôveru a pochopenie,
- **člen tímu** – prináša svoje pozorovania a skúsenosti do PIP EDU, aby mala škola ucelený obraz o dieťati.

9.2 UDL + SEL + PIP EDU = cesta k škole pre všetkých

- **UDL** prináša férový prístup – každý žiak má možnosť učiť sa spôsobom, ktorý mu sedí.
- **SEL** prináša bezpečie – každý žiak sa učí zvládať svoje pocity, budovať vzťahy a robiť dobré rozhodnutia.
- **PIP EDU** prináša kontinuitu – všetky informácie sú na jednom mieste a tím vie, čo funguje.

👉 Spolu tvoria **silný základ inkluzívneho vzdelávania**. A práve asistent je ten, kto tieto princípy denne prenáša do reality triedy.

9.3 Výzvy a príležitosti

Byť asistentom nie je jednoduché. Vyžaduje si trpezlivosť, flexibilitu, empatiu aj odvahu skúšať nové veci. No **odmenou sú momenty, keď vidíte:**

- žiaka, ktorý zvládne niečo, čo si predtým netrúfal,
- triedu, ktorá funguje ako tím,
- učiteľa, ktorý cíti, že na to nie je sám.

9.4 Odporúčaná literatúra a zdroje

UDL – Universal Design for Learning

- CAST. (2018). *Universal Design for Learning Guidelines*. <https://udlguidelines.cast.org>
- Meyer, A., Rose, D. H., & Gordon, D. (2014). *Universal Design for Learning: Theory and Practice*. CAST.

SEL – Social and Emotional Learning

- CASEL. (2020). *Core SEL Competencies*. <https://casel.org>
- Elias, M. J., et al. (2015). *Promoting Social and Emotional Learning: Guidelines for Educators*. ASCD.

Inkluzívne vzdelávanie a podpora na Slovensku

- MŠVVaM SR (2020 - 2025).

PIP EDU

- PIP EDU – Profil inkluzívnej podpory. <http://www.pipedu.sk>
- Podhájecký, A. A. (2025, 20. august). *Technická príručka k profilu inkluzívnej podpory (PIP EDU)* [PDF]: PIP. Dostupné na https://pipedu.sk/technicka_prirucka_20250820.pdf

9.5 Posolstvo na záver

Metodika, ktorú držíte v rukách, je sprievodcom, nie dogmou. Neponúka hotové recepty, ale inšpirácie, ktoré môžete prispôsobiť potrebám svojich žiakov, svojej triedy aj svojej osobnosti.

Práca asistenta je nenápadná, no zásadná. Sú tými, ktorí pomáhajú deťom prekonať prekážky, podporujú učiteľov v každodennej náročnej práci a tvoria most medzi školou, rodinou a odborníkmi.

Pamätajte, že **aj malé kroky prinášajú veľké zmeny**. Keď dieťa nájde odvahu pýtať sa, keď zvládne náročnú úlohu, keď dokáže pomenovať svoje pocity – za tým všetkým stojí aj vaša podpora.

Pedagogický asistent nie je „tieň žiaka“, ale **svetlo, ktoré mu ukazuje cestu**. Jeho prítomnosť mení triedu na miesto, kde sa každý cíti vítaný a kde má každý možnosť rásť.

Asistent = kľúč k inklúzii.

Prajem vám, aby sa vám v škole darilo nachádzať radosť, aby ste mali dostatok energie a aby ste nikdy nezabudli, akú dôležitú rolu zohrávate.

Ďakujem vám, že ste súčasťou inkluzívnej školy.